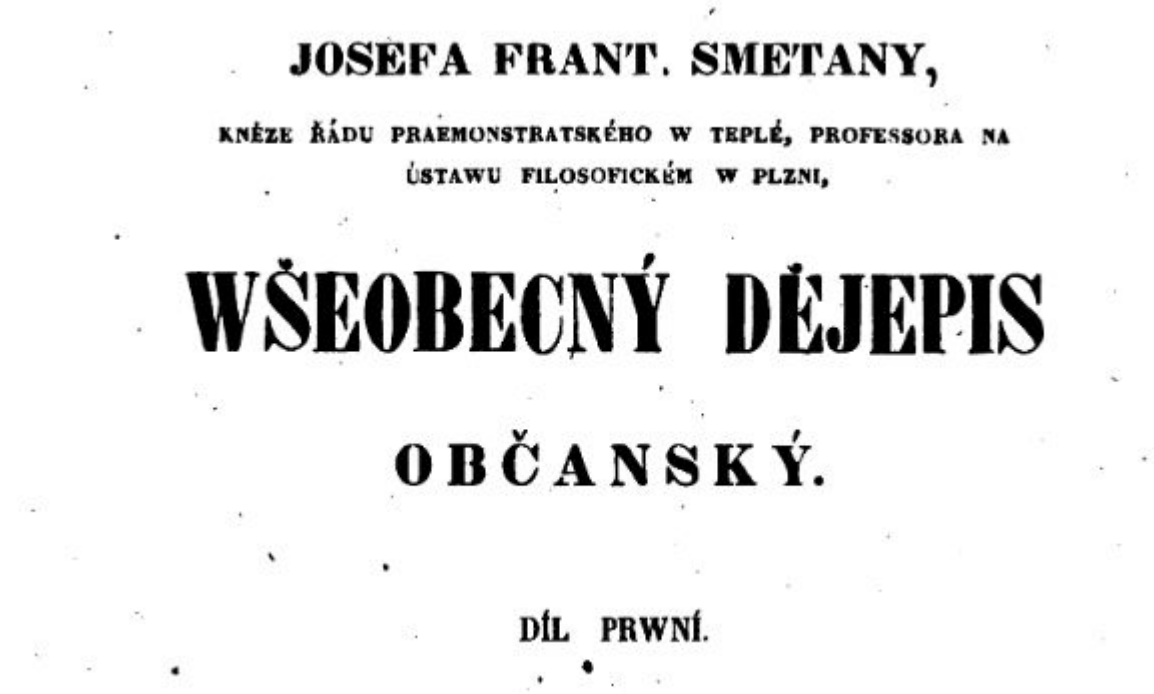
JOZEF FRANTIŠEK SMETANA (bratranec skladatela Bedřicha Smetanu) bol prirodovedec, historik, doktor filozofie, profesor na gymnáziu. Založil plzenskú mestskú knižnicu, za čo mu v parku v Plzni pred knižnicou postavili nadživotný pomník.

JOSEFA FRANT. SMETANY,

KNĚZE ŘÁDU PRAEMONSTRATSKÉHO W TEPLÉ, PROFESSORA NA ÚSTAWU FILOSOFICKÉM W PLZNI,

WŠEOBECNÝ DĚJEPIS

OBČANSKÝ.

DÍL PRWNÍ.

V roku 1846 vydal **VŠEOBECNÝ DĚJEPIS OBČANSKÝ.** Pretože ide o úplne iný popis našej minulosti, ako poznáme prosím čítajte celé od strany 242:

„Hned z počátku podotkněme, že veliký národ srbský čili slovanský, známý starým Římanům pod jménem **Wendů (Venedů)** nebo **Winidů**, již za časů předhistorických po střední Evropě byl rozšířen.

Od nepamětných časů dosahowali Slowané ještě dále na západ, od ústí Labe k Rýnu a po něm až ke Středozemnímu moři. Neb dle swědectwí Římských letopisců wedl národ wendický již mnohá léta před Kristem obchod po moři, osadil nejen břehy a ostrowy moře Baltického, ale i w nynější Anglii založil města a spojen s Adriatickými Venety vedl obchod s Karthaginskými, s Řeky a Foeničany.

Nejstarší zprávy o Slovanech sahají nejméně až do šestého století před Kristem, když Řekové a Féničané ze severních krajin dostávali jantar, dobývaný na pobřeží Baltickém, Slovany obydleném.

Pozdější **historik byzantinský Prokop** píše: „Slowané a Antowé nemají samovládce žádného, nýbrž od starodávna správu demokratickou, o záležitosti obecní ve spolek rokujíce. Vše ostatní je ustanoveno u nich pevnými zákony od starodávna.“

Císař Mauritius v šestém století o nich píše, že svobodu nade všecko milowali, hostinství svatě šetřili, zajatých nepřátel na svobodu propouštěli, a stydlivosti, věrnosti a lásky manželské nad míru zachovávali.

Žiwot wedouce pokojný a rolnický, nehledali loupež a kořistí, a jakkoli udatní w obraně sebe samých, nikdy newedli válek útočných, kromě toho když těžce byli popuzeni.

Z těchto swědectwí již hlawní znaky národu slowanského wyplývají, totiž pokojnost, pilnost, upřímnost, srdnatost, dobrotivost a milowání swobody. Daleko tedy předčili nad barbary teprw později do Ewropy wniklé, jak přirozenou powahou tak i čilým rázem své národnosti, což neméně

než jiná swědectwí historická starobylou usedlost jejich w pewných ewropejských sídlech dokazuje.

Když wše wůkol leželo w temnu barbarském, pracowali oni tiše na zachování nejpotřebnějších umění, opatřujíce sewer Ewropy plody přírody a umělosti asiatské i řecké. Proto wznikla u nich welmi časně lidnatá, obchodem znamenitá města. Již **Herodot** připomíná weliké město slowanských Budinů, řečené Gelonos, ze dřeva stawené, ozdobené chrámy dřewěnými, a opatřené hradbami.

Již za starodáwna znali písmo, majíce zákony psané na deskách dřewěných neb kamenných (desky prawdodatné), a nazýwali **písmo bukwica** nebo bogwězda (bohowěda), bez pochyby proto, že jím psány byly swaté knihy jejich. Náboženstwí jejich bylo wznešenější než okolních barbarů.

Ctili jednoho toliko boha nejwyššího, **Peruna**, hromowládného twůrce celého swěta. Měli za to, že duše nesmrtedlná k němu přijde a buď pokutu buď náhradu wezme za předešlý žiwot. Nestawěli mu chrámů, soudíce, žeby lidé nehodni byli wcházeti do jeho obydlí; zaswěcowali mu toliko háje a lesy a přinášeli oběti. On byl síla, moc a duch wšehomíra. Jemu podřízeni byli **Bělboh**, bůh dobrý, půwod dobrých mocností, a **Černoboh**, půwod zlého.

Božskou čest prokazowali též lásce hostinské pode jménem **Radehosta**, wlídně přijímajíce cizince, a sdělujíce jim swé statky. W **bohyni Prove** ctili práwa swobodnosti swé, a **Lada**, bohyně lásky, jest bohyně slowanská národní, s níž ctěna i **Živěna**, bohyně úrody. Těmto podřízeným mocnostem stawil **Slowan** chrámy a spojowal ctění jich s ctěním jediného nejwyššího boha.

Národ tak weliký, již w šedé starowěkosti tak důležitý, zasluhowal by owšem historii určitou, z níž bychom zajisté wíce seznali než pouhé boje a wálky; darmo wšak hledáme jí, nazmar toužíme po ní; jen různá podání, domněnky a chudé zprávy spisowatelů cizích zawírají dějiny starých Slowanů potud, pokud buď prospěšně neb škodliwě sáhali w děje wlasti jejich, ostatně si málo wšímajíce tichých a pokojných.

Neb historie, bohužel, nejraději péro swé smáčí w krwi; co který národ pohubil, poplenil, pobil a pobořil, wěrně zaznamenala, ceníc welikost dle tisíců zbitých lidí, podrobených národů a wydrancowaných krajin, mlčením pomíjejíc to, co který w tichosti wzdělal a zwelebil.

O Germanech, o Hunech a jiných, kteří co lítá zwěř slídili po Ewropě a bouřili, dosti jest truchliwých památek; o Slowanech mírných, pokojných, pilných welmi málo. Newyznamenali se proléwáním krwe; proto w krwawých časích zůstali neznámi. A co nám o nich wědomo, to ještě slyšíme z většího dílu z úst nepřátelských, zpotwořeno a zhnuseno, kdež naproti tomu památky národní, jichž stáwalo (…), zničeno jest horlením pro náboženstwí křesťanské.

Rozdrobeni jsouce na mnohé obce na sobě nezáwislé, newzdělali za oněch časů žádného welikého občanstwa, kteréby nájezdům bouřících národů mohlo odolati. Milování volnosti málokdy umožnilo spolčení rozličných kmenů; strom svobody, jejž mezi sebou wtěpili, neměl kořenů spojených, pročež wichřice snadno jej wyvrátila.”

Zdroj:
https://books.google.cz/books?id=BYhhKTRUEewC&pg=PA242&lpg=PA242&dq#v=onepage&q&f=false

Sdílet